

Országos Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Főigazgatóság

Szám: 27-4/27/2005. ált.

Dr: 2005 APR 21

Dr. Pelle Andrea ügyvivő részére
Társaság a Szabadságjogokért

1114 Budapest, Eszék u. 8/B.

Tisztelt Ügyvivő Asszony!

Országos rendőrfőkapitány úr megbízásából a folyó év március 21-én kelt levelére válaszolva az ún. "diszkó-razziák" kérdéskörét illetően az alábbiakról tájékoztatom.

Levelének bevezető soraiban arról ír, hogy "a közelmúltban három esetben is sor került elektronikus tánczenei rendezvények bezárására és a szórakozó fiatalok tömeges előállítására vizeletminta biztosítása céljából." Mivel sorai szerint az esetekről a sajtóból értesültek, a médiában pedig gyakorta tévesen, vagy sajátos megközelítésben jelennek meg híradások, ezért engedje meg, hogy röviden tájékoztassam a három esetről.

A Budapesti Rendőr-főkapitányság munkatársai folyó év február 20-án délelőtt 10 órai kezdettel célirányos ellenőrzést hajtottak végre egy budapesti szórakozóhelyen. A rendőri akció célja a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 282.§-ába ütköző visszaélés kábítószerrel bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személyek tettenérése, a folyamatban lévő bűncselekmények megszakítása, az elkövetők büntetőjogi felelőségének megállapításához szükséges bizonyítási eszközök összegyűjtése volt. A belülről bezárt szórakozóhelyen mintegy 40 fő tartózkodott. A helyiségek átvizsgálása során a bűnügyi technikusok kábítószer-kereső kutya segítségével 93 darab figurás tablettát, mely minden valószínűség szerint ecstasy, 29 darab kábítószer-gyanús port tartalmazó tasakot, 7 darab már üres, de valószínűleg droggal szennyezett eszközt, 2-3 gramm növényi törmeléket és az egyik asztalon csikban elhelyezve -mely a kokain tipikus használati módjára utal- 3 gramm fehér port találtak. Az anyagok pontos mennyiségét, minőségét és fajtáját jelenleg szakértők vizsgálják. Az intézkedés során 27 fő előállítására került sor, akik közül előzetes vizsgálatok alapján 24 fő kábítószer-érintettsége volt megállapítható. Az előállítottak közül 16 személy korábban már volt büntetve, négyen visszaélés kábítószerrel bűncselekmény miatt. A BRFK a vizeletminták vizsgálatával kialakított szakértői vélemény alapján döntött a büntetőeljárások megindításáról. Ezzel párhuzamosan, a helyszínen eldobott kábítószerekkel kapcsolatban ismeretlen tettes ellen nyomozás elrendelésére került sor.

Az esettel kapcsolatban kiemelném, hogy arra nem véletlenül, hanem a Rendőrség számára jogszabályban biztosított eszközök és módszerek felhasználásával jogszerűen beszerzett információk alapján került sor. Az ellenőrzés nem fiatalok tömegeit érintette, hanem azt a 40 embert, akik délelőtt 10 órakor -mely azt gondolom, nem mondható tipikus diszkó-időpontnak- ott tartózkodtak. Amint az nyilván Ön előtt is ismert, az ún. "after partyk" lényege éppen az, hogy az éjszakai szórakozást követően, másnap délelőtt a fiatalok kábítószer-élvezet céljából együtt maradnak.

A közelmúltban Bács-Kiskun megyében, Kecelen öt személy halálát okozó közlekedési baleset történt, ahol kecskeméti illetőségű fiatalok veszítették életüket diszkóból történő hazajövetelük során. A konkrét esetben orvosszakértő állapította meg, hogy a gépkocsi vezetője kábítószerrel befolyásolt állapotban volt.

A hasonló tragédiák elkerülése, megelőzése érdekében, élő lakossági igények alapján döntött úgy a Kecskeméti Rendőrkapitányság, hogy minden rendelkezésére álló törvényes eszközt igénybe vesz a kábítószerterjedésének megakadályozása érdekében. Ennek kapcsán folyó év február 20-án éjjel két órakor előzetes terv alapján rendőri akció végrehajtására került sor Ladánybene egyik szórakozóhelyén.

A diszkóban tartózkodó mintegy 500 fiatal pupilla reakcióit rendőrorvos vizsgálta meg és akiknél a klinikai tünetek alapján kábítószer-fogyasztás gyanúja merült fel, elkülönítette. Ezek a személyek a következő lépcsőben pulzusszám- és alkoholos befolyásoltság-méréseken estek át. A rendőrség eljáró tagjai a továbbiakban csak azokkal szemben intézkedtek, akik a három említett módszer alkalmazásával pozitív eredményt mutattak. Az így kiszűrt mintegy 50 fő újabb vizsgálaton esett át annak érdekében, hogy valóban csak azok kerüljenek előállításra, akiknél a kábítószer-fogyasztás gyanúja alaposan feltehető. Az előállított 31 személy figyelmét ezek után felhívták arra, hogy vizeletminta biztosítására kerül sor, amely ellen panasza, ellenvetése senkinek sem volt. A mintavételt követően kábítószer-gyorstesztet alkalmaztak, mely 13 fő esetében hozott pozitív eredményt. Egyes személyeknél egyszerre több kábítószer jelenléte is kimutatható volt. A 13 személlyel szemben a Btk. 282.§ (1) bekezdésébe ütköző és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő visszaélés kábítószerrel vétség megalapozott gyanúja miatt büntetőeljárás megindítására került sor. A gyanúsítás ellen ellenvetéssel egyikük sem élt, közülük többen a bűncselekmény elkövetését beismerték. Egy személy beismerte, hogy a mástól vásárolt ecstasy tablettákat ismeretési körében tovább értékesítette, azaz részt vett a kábítószer terjesztésében.

A harmadik rendőri akcióra folyó év március 13-án Békéscsabán került sor. A Békéscsabai Rendőrkapitányság bünyügyi felderítő munkája során arra vonatkozó adatokat szerzett be, hogy a város egyik ismert szórakozóhelyén a szombati rendezvények után ún. "after partykra" kerül sor, melyeken a résztvevők kábítószerrel fogyasztanak, illetve terjesztenek.

A rendőri akció tervezésekor az illetékes vezetők figyelembe vették, hogy a diszkót nagy számú drogmentesen szórakozó fiatal is látogatja, akik azonban zárás után eltávoznak, ezért az ellenőrzés időpontját a zárás követően, reggel 6 óra 30 percben határozták meg. Itt tehát megint csak kizárt, vagy legalábbis az ésszerű minimumra csökkent a drogmentesen szórakozó fiatalok jelenléte.

A helyszínrre részletes és pontos eligazítást követően, egy időben érkező végrehajtó egységek a szakmai szabályoknak megfelelően lezárták a kijáratokat, tájékoztatták az objektumban tartózkodó mintegy négyszáz vendéget az ellenőrzés tényéről és céljáról. Ezt követően rendőrorvos bevonásával a kábítószer-fogyasztásra utaló külső klinikai tünetek (pupilla-tágulat) vizsgálatára került sor. Pozitív orvosi vélemény esetén az erre a célra a Rendőrségnél rendszeresített kábítószer-gyorsteszt alkalmazására került sor. Az ehhez szükséges vizeletminta biztosítása a helyszínen kulturáltan, az érintettek emberi méltóságának és az egészségügyi szabályoknak a maradéktalan tiszteletben tartásával történt. A teszt pozitív eredménye alapján 31 fő -akik közül kettő fiatalok, a többiek fiatal felnőttek voltak- került előállításra. Ellenük a rendőrség a Btk. 282.§ (1) bekezdésébe ütköző és az (5) bekezdés szerint minősülő visszaélés kábítószerrel vétségének megalapozott gyanúja miatt indított büntetőeljárást.

A kiürített helyiség kábítószer-kereső kutya segítségével történt átvizsgálása során különféle eldobált kábítószer-gyanús tabletták, porok, növényi törmelékek, folyadékok kerültek lefoglalásra.

Az akciót követően a kapitányság a szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályairól és az ehhez kapcsolódó törvénymódosításokról szóló 1999. évi LXXV. törvény 5.§ (2) bekezdésében biztosított jogkörénél fogva az üzlet ideiglenes bezárását kezdeményezte a város jegyzőjénél.

Az akció során az ellenőrzés alá vont személyek annak tényét ellenvetés nélkül tudomásul vették, kényszerítő eszköz alkalmazására nem került sor. A rendőrkapitányság a média tájékoztatását követően a közvéleménytől pozitív visszajelzéseket kapott.

A fenti esetek rávilágítanak arra, hogy a Rendőrség minden törvényes és szakszerű intézkedést megtesz a kábítószer-probléma visszaszorítása érdekében. A Rendőrség felelősséggel tartozik az emberek biztonságáért, a törvényes rend fenntartásáért. Jogszabályban előírt kötelezettsége a bűncselekmények felderítése, az elkövetők eljárás alá vonása. A kábítószer-fogyasztás a hatályos törvények értelmében bűncselekmény, ezért az ilyen magatartás észlelése esetén a rendőrhatalóságnak nincs mérlegelési joga a tekintetben, hogy nyomozást indít-e. Ha nem teszi, törvénysértést követ el.

A Rendőrség hosszú évek óta következetesen képviselt jogalkalmazási gyakorlata alapján -a politikai törekvésekkel összhangban- a kábítószerterjesztőit, a szervezett bűnözői körök tagjait igyekszik mind nagyobb számban eljárás alá vonni. Egyetért azzal a szándékkal, mely a fogyasztók és a terjesztők megkülönböztetésére irányul, ez azonban jogalkotói és nem jogalkalmazási kérdés, mely bizonyos mértékben jelenleg is kifejezésre jut. A fogyasztói típusú elkövetési magatartások bűncselekményi alakzata enyhébb, büntetési tétele kisebb, az elterelés lehetősége, mint speciális büntethetőséget megszüntető ok adott. Ezen felül számos más anyagi- és eljárásjogi szabály (vádemelés elhalasztása, próbára bocsátás, megrovás, pártfogó felügyelet) biztosít lehetőséget arra, hogy a megtévedt, próbálkozó fiatal a büntetés és megbélyegzés helyett visszatérhessen a helyes, társadalmilag elfogadott életvitelhez. A dekriminalizáció politikai döntés kérdése, mely jogszabály-alkotásban kell, hogy testet öltjön. A Rendőrség jogalkalmazó szerv, melynek kötelessége és felelőssége a mindenkor hatályos törvények betartása és betartatása.

A Rendőrség, amint említettem, nem elsősorban a fogyasztókat üldözi. A terjesztőkhöz azonban a fogyasztókon keresztül vezet az út, másfelől a terjesztők jelentős része maga is fogyasztó, harmadrészt pedig a fogyasztó és a terjesztő ugyanazon az oldalon áll. A felvevőképes kereslet a kínálatot erősíti és viszont. Nem értek egyet levelének azon megállapításával, miszerint a "diszkorazziáknak" nincs igazolt keresletcsökkentő hatásuk és valójában a hatékony bűnmegelőző és bűnüldöző tevékenységektől vonja el a Rendőrség erőforrásait. Mivel nem ismertek előttem olyan tudományos kutatási eredmények, melyek alátámasztanák, hogy ezek az akciók a prevenció szempontjából hatástalanok, ezért megállapítását magánvéleménynek tekintem.

A fogyasztók és a terjesztők tehát -álláspontunk szerint- nem egymástól elkülönült, egymással ellentétes érdekeket képviselő, hanem ugyanazon problémakör ugyanazon oldalán álló csoportok. Az egyedi, konkrét esetek vizsgálatával, az adott körülmények ismeretében lehet és kell eldönteni, hogy az ifjúkori kíváncsiságtól vezetett, kevés információval rendelkező, megtévedt fiatalról van-e szó. Ha igen, mindenfajta segítséget meg kell adni számára a gyógyulásra, a (büntetőjogiilag tilalmazott) szenvedélye elhatalmasodásának megelőzésére, melyre a lehetőségek mind jogi, mind egészségügyi értelemben adóttak.

Levelében említést tesz a bűnmegelőzésről, illetve a Biztonságos Szórakozóhelyek Mozgalomról. Bizonyára tudja, hogy a Rendőrség a 80-as évek végén elsőként hozta létre a prevencióval foglalkozó speciális szervezetét, melynek feladatrendszerében a drogfogyasztás megelőzése a kezdetektől kiemelten szerepel.

Nem kívánom felsorolni az ezen a területen végzett évtizedes erőfeszítéseink eredményeit, de kiemelném a D.A.D.A. Programot, mely több mint tíz éve az egyetlen országos lefedettségű komplex biztonságra nevelő program, mely tavaly óta ELLEN-SZER néven középiskolás tematikával is kiegészült. A Biztonságos Szórakozóhelyek Mozgalmát a Rendőrség a gondolat megfogalmazása óta támogatja és szorgalmazza, hogy mind több vendéglátóhely valósítsa meg a csatlakozáshoz szükséges feltételeket.

Levelében aggályosnak tartja, hogy a Rendőrség a személyre konkretizált gyanú megalapozása érdekében szakértői vizsgálatokat alkalmaz.

Elöljáróban megjegyzem, hogy a kábítószer-fogyasztásra utaló külső jegyek (pupilla-tágulat, vagy szűkület, izzadás, orrfolyás, remegés stb.) észrevételezése, továbbá a gyógyszerárakban is kapható, lakossági használatra szánt kábítószer gyorsteszték, valamint az alkoholszonda használata szakértői szintű felkészültséget nem igényel. Ezek alkalmazására a Rendőrség érintett állománya felkészült.

A Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 99.§ (1) bekezdése értelmében *ha a bizonyítandó tény megállapításához, vagy megítéléséhez különleges szakértelem szükséges, szakértőt kell alkalmazni.* A 100.§ (2) bekezdése szerint *ha a szakvélemény elkészítéséhez sürgős részvizsgálatra van szükség, e vizsgálat kirendelő határozat nélkül, az ügyész, vagy a nyomozó hatóság szóbeli rendelkezése alapján is elvégezhető.* A 102.§ értelmében bizonyos esetben kellő szakértelemmel rendelkező személy (eseti szakértő) is kirendelhető. A 105.§ (3) bekezdése alapján pedig *a szakértő a vizsgálat során személyt vizsgálhat meg, hozzá kérdéseket intézhet, tárgyakat megtekinthet és vizsgálhat.*

Ha tehát a rendőr orvos a helyszínen a bűncselekmény gyanújának megalapozása érdekében vizsgálatokat végez, az semmiképp sem tekinthető jogellenesnek.

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 33.§ (2) bekezdésének c) pontja értelmében *"a rendőr a közbiztonság érdekében a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, akiktől bűncselekmény gyanúja vagy szabálysértés bizonyítása érdekében vizeletvétel vagy véralkoholvizsgálat céljából vérvétel, valamint műtétnek nem minősülő módon egyéb mintavétel szükséges".*

Az idézett rendelkezés értelmében tehát a rendőr törvényesen jár el, amikor az intézkedés alá vont személyt a bűncselekmény gyanújának megalapozása érdekében orvos elé állítja vizeletminta biztosítása érdekében.

A fentiek alapján összességében megállapítható, hogy a rendőrhatalóságok fent említett akciói törvényesek és szakszerűek voltak, eredményesen járultak hozzá a kábítószer terjedése elleni küzdelem sikeréhez, fiataljaink, a felnövekvő generáció tagjainak megvédéséhez.

Munkájukhoz további sok sikert, eredményeket kívánok.

B u d a p e s t, 2005. április "15."

Dr. Berta László r. dandártábornok
főkapitány-helyettes, bűnügyi főigazgató